

LUONNOSTA
LIIKETOIMINTAAN
JA TAKAISIN

FIBS
Parempaa liiketoimintaa

YRITYKSET &
BIODIVERSITEETTI

© FIBS 2017

Julkaisu löytyy pdf-muodossa osoitteesta
www.fibsry.fi > Palvelut > Julkaisut

Visuaalinen ilme: Ilove Creative Oy
Taitto: Logopolis Graphic Design Oy

Julkaisun sisältöä voi lainata mainitsemalla lainauksen yhteydessä julkaisijan (Yritysvastuuverkosto FIBS). Julkaisua ei saa laajamittaisesti kopioida, jakaa tai myydä nyky muodossaan tai uudelleen muotoiltuna ilman FIBS:n lupaa. Julkaisun ohjeita tulee soveltaa oman organisaation sisäisten käytäntöjen ja huolellisuusvelvoitteiden mukaisesti, FIBS ei vastaa julkaisun sisällön soveltamisesta mahdollisesti aiheutuvista haitoista.

Yhteistyössä mukana

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

FIBS auttaa yrityksiä tekemään parempaa liiketoimintaa: tarjoamme tietoa uusista innovatiivisista tavoista kehittää vastuullista liiketoimintaa sekä ainutlaatuisen mahdollisuuden verkostoitua eri toimialojen yritysten ja muiden yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa. Palveluitamme ovat mm. tilaisuudet, valmennukset, teemaryhmät ja uutispalvelut. FIBS-verkostossa on mukana jo lähes 300 yritystä ja yhteisöä, mukaan voivat liittyä kaikki organisaatiot, jotka pyrkivät edistämään yhteiskuntavastuuta toiminnassaan. www.fibsry.fi

SISÄLLYS

Lukijalle	5
Yritysten biodiversiteettityö maailmankartalle	7
Biodiversiteetikoulutus näkyy yritysten toiminnassa	10
Biodiversiteettiteoista sanoiksi – viritä viestintä inspiroimaan	12
Case studies: Biodiversity Master Class 2015	
Elisa	13
Fiblon	14
Finlayson	15
Gasum	16
ISS Palvelut	17
Neste	18
OP	19
Senaatti-kiinteistöt	20
Tapio	21
Tikkurila	22

KIITOKSET

KIITÄMME YMPÄRISTÖMINISTERIÖTÄ, jonka tuki mahdollisti tämän julkaisun tuottamisen osana Yritykset ja biodiversiteetti -ohjelmaamme. Julkaisu on jatkoa vuonna 2014 ilmestyneelle Lisäarvoa luonnosta ympäristöä säästäen -julkaisulle sekä vuonna 2015 ilmestyneelle Yritysvastuun uusi musta -julkaisulle.

Kiitämme Suomen ympäristökeskusta vuoden 2016 Yritykset & Biodiversiteetti Master Class -valmennuksen suunnittelusta ja toteutuksesta. Lisäksi kiitämme Mainostoimisto Taskuja sekä kaikkia ohjelman tilaisuuksien puhujavieraita. Panostuksenne on ollut korvaamaton kurssin onnistumiseksi!

Lopuksi kiitämme kaikkia Master Class 2016 -valmennukseen osallistuneita. Teidän asiantuntemuksenne ja innostuksenne ansiosta kurssista tuli mahtava ja opettavainen kokemus. Kerättyjä oppeja tullaan hyödyntämään jatkossa valmennuksissamme. Kiitos!

LUKIJALLE

YMPÄRISTÖVASTUU ei ole yrityksille uusi teema ja usein uskotaankin, että tämän suhteen ollaan päästy pidemmälle kuin vastuullisuuden muilla osaluilla. On totta, että viimeisen kymmenen vuoden, ja myös edellisvuoden aikana yrityksissä on tehty suuria harppauksia eteenpäin etenkin ilmastonmuutoksen hillinnässä. Kuitenkin ympäristön tila jatkaa heikentymistään kovaa vauhtia, ja tulevaisuuskuva synkkenee. Suomen ympäristövastuutyössä on saatu paljon aikaiseksi, mutta yksityisellä sektorilla on vielä paljon työtä edessään, jotta ympäristö – johon kaikki muut vastuullisuusteemat loppukädessä rakentuvat – saataisiin kestävälle tasolle.

Biodiversiteettikato on yksi aikamme suurimpia uhkatekijöitä sekä yrityksille että yhteiskunnallemme, mutta aihe on jäänyt ilmastonmuutoksen varjoon. Ilmastonmuutoksen vaikutukset osuvat kuitenkin juuri biodiversiteettiin, joka suojaaa ihmisiä ja yrityksiä luonnon ääri-ilmiöiltä, kuten tulvilta ja merenpinnan nousulta. Luonnon monimuotoisuus säätelee jo itsessään ilmastoja ja hillitsee sen muutosta. Vaikka kasvihuonekaasupäästöjen minimointi on äärimmäisen tärkeää, se ei yksinään riitä, sillä luonto toimii kokonaisuutena. Emme voi ummistaa silmiämme kaikelta muulta. **On tärkeää, että yritykset ymmärtävät vaikutuksensa ja riippuvuussuhteensa luontoon kokonaisuutena**, jotta he voivat aidosti määritellä riskitekijänsä ja arvioida niiden laajuuden sekä löytää ympäristön luomat mahdollisuudet ja ratkaisut.

Työkaluja luonnon ja luonnonvarojen arvottamiselle on olemassa ja niiden käyttö on kasvussa. Ongelmana tuntuu kuitenkin olevan biodiversiteetin mittaamiseen liittyvät haasteet – luontotyytit ja biodiversiteetti ovat aina ainutlaatuisia, eikä niitä voi täydellisesti korvata tai kompensoida, eikä niiden arvolle tai merkityksellisyydelle voi antaa määrällistä arvoa. Tämä tekee biodiversiteetistä hankalan aiheen yrityksille.

Äskettäin julkaistu Natural Capital Protocol auttaa yrityksiä hahmottamaan luonnon merkityksen yritykselle sekä riski- että mahdollisuusnäkökulmasta. Natural Capital Protocol on viitekehys, jonka tarkoitus on tuottaa luotettavaa ja uskottavaa tietoa päätöksentekijöille. Natural Capital Protocolin tavoitteena on tukea parempaa päätöksentekoa yhdistämällä luonnon ja niin sanotun luontopääoman yritysten muuhun toimintaan.

Yleinen tietoisuus biodiversiteetistä ja sen merkityksestä, sekä yrityksissä että kansan keskuudessa, on edelleen melko heikkoa. Tietoisuuden lisäämiseen olisi syytä panostaa, johon myös yritykset voivat vaikuttaa. Tietoisuus ilmastonmuutoksesta on kasvanut räjähdysmäisesti ja siitä voi lukea sanomalehdistäkin melkein päivittäin. Näin asia ei ollut muutama vuosi sitten. Biodiversiteetin suhteen tulisi ottaa mallia siitä, kuinka ilmastonmuutos saatiin kaikkien ihmisten huulille. Tietoisuuden kasvattamisessa tehokas tapa on hyödyntää perustana ilmastonmuutostietoisuutta, joka linkittyy vahvasti biodiversiteettiin.

FIBS:n Yritykset & biodiversiteetti -ohjelman tavoitteena on lisätä yritysten tietoutta luonnon monimuotoisuuden merkityksestä ja mahdollisuuksista osana vastuullista liiketoimintaa. Suomalaisyriyksille suunnattu biodiversiteetin Master Class -valmennus järjestettiin vuonna 2016 jo kolmatta kertaa. Luonnon monimuotoisuus on edelleen yksityiselle sektorille uusi aihe ja sen tuntemus yritysten keskuudessa on keskimääräisesti ottaen varsin hataraa.

Master Class -valmennukseen osallistuneet yritykset ovat pitäneet konseptia toimivana ja hyödyllisenä, sekä ajatuksia herättävänä kokemuksena. Yhtenä kurssin parhaana antina on pidetty vertaistukea sekä ajatusten jakamista. Yritysedustajat kokevat jäävänsäkin liian usein painimaan ympäristökysymysten kanssa yksin. FIBS suunnittelee panostavansa entistä enemmän yritysten väliseen vuorovaikutukseen tulevissa Master Classeissa.

Tämä julkaisu on jatkoa sekä vuonna 2014 julkaistulle Lisäarvoa luonnosta ympäristöä säästämällä -julkaisulle, että vuonna 2015 ilmestyneelle Yritysvastuun uusi musta -julkaisulle. Tuttuun tapaan, tähän julkaisuun on koottu vuoden 2016 Master Class -valmennukseen osallistuneiden yritysten tarinoita ja yritysesimerkkejä eri toimialojen biodiversiteettiratkaisuista.

Toivomme julkaisumme innostavan niin biodiversiteettitoiminnan aloittamista kuin kehittämistäkin suunnittelevia yrityksiä sekä kannustavan vuoden 2017 Master Class -valmennukseen osallistuvia yrityksiä ponnisteluisaan.

Anna Lemström

Ympäristövastuun asiantuntija, FIBS

anna.lemstrom@fibsry.fi

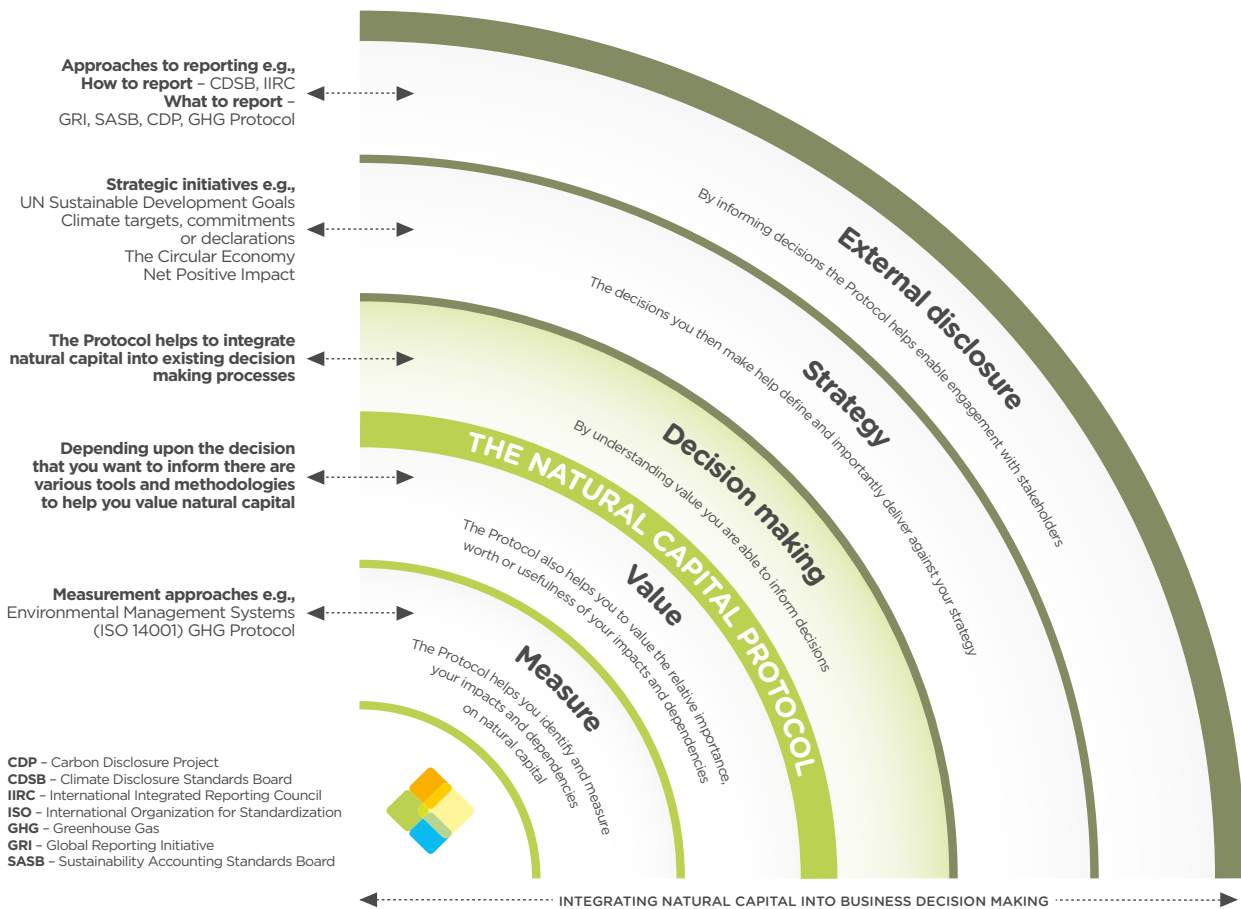
YRITYSTEN BIODIVERSITEETTITYÖ MAAILMANKARTALLE

VUOSI 2016 KÄYNNISTI YRITYKSET & BIODIVERSITEETTI -OHJELMAN (Y&B) KOLMANNEN KAUDEN. Oli hienoa saada joukkoon 10 uutta Master Class -koulutukseen osallistunutta yritystä, nyt kolmannen vuoden lopussa meillä on jo 29 edelläkävijäyrityksen verkosto! Yksi mieleenpainuneista ohjelman suurelle yleisölle suunnatuista tapahtumista oli Vastuullisuus sijoitusmarkkinnoilla -tilaisuus, jonka yksi viesteistä oli että, vastuullisuustyö etenee asialle sitoutuneiden yksilöiden kautta. Niissä yrityksissä missä biodiversiteettityö on viety osaksi operatiivista toimintaa (toimintamalli), näkyikin juuri yksilöiden, johtajan tai vastuullisuusammattilaisen vahva sitoutuminen asiaan!

Yritysten vastuullisuusraportoinnissa oli vuonna 2016 ensimmäistä kertaa Biodiversiteetti -sarja ja neljä yritystä viidestä osallistuneesta eli 80 % ovat olleet mukana Y&B -ohjelmassamme ja sen kehittämisessä. Palkituiksi tulivat Stora Enso ja UPM. Osana ohjelman vaikuttavuutta voidaan pitää myös mukana olleiden yritysten palkinnot kansainvälisissä toimialakohtaisissa vastuullisuuden kilpailuissa, esim. Ruduksen LUMO-ohjelman ja NCC:n Kielo -ohjelman saamat tunnustukset Sustainable Development Awardeissa.

Ohjelman tunnettavuuden lisäämiseksi lanseerattiin uusi yrityksille suunnattu Biodiversiteetti -palkinto. Kilpailuun ilmoitettiin 17 biodiversiteettitekoa ja kilpailu sai hyvin nostetta sosiaalisessa mediassa. Onnittelut vielä kerran voittajalle Senaatti-Kiinteistöille yksittäisen teon jalostamista yrityksen toimintamalliksi sekä vaikuttamisesta koko kiinteistö- ja rakentamisen toimialaan! Onnittelut myös kunniainannan saaneille Soilfoodille ja UPM:lle!

Kansainvälisillä kentillä Y&B -aiheen osalta tapahtui paljon. Keväällä 2016 julkaistiin parin vuoden kehittämistyön jälkeen *Natural Capital Protocol*, joka kiteyttää hyvin koko prosessin yritysten näkökulmasta ja tarjoaa työhön hyviä työkaluja.

This landscape is not exhaustive. The Natural Capital Coalition will continue to explore the landscape as it evolves.

Lähde: http://naturalcapitalcoalition.org/wp-content/uploads/2016/07/NCC_Primer_WEB_2016-07-08.pdf

Eurooppalaisten Y&B -verkostojen osalta järjestettiin EU:n *Business & Biodiversity Platformin* kokous, jonka lopuksi komissio vahvisti uuden 3-vuotisen kauden rahoituksen B@B Platformille. Hollanti juhlisti 5 vuoden ja 15 miljoonan euron B&BD -hankkeen päättymistä kongressilla ja sitoumuksella ”Den Haag Business Accord on Natural Capital”, jonka on allekirjoittanut tähän mennessä 47 yritystä ja jota tukee 21 organisaatiota, esim. World Business Council for Sustainable Development.

Samoin kansainvälisen luonnon monimuotoisuuden sopimuksen (Convention on Biological Diversity, CBD) B&BD -verkosto, Global Partnership, koontui Meksikossa 6. Business & Biodiversity Forumin yhteydessä. Monet muistanevat edellisen vuoden 2015 B&BD foorumin, joka järjestettiin ensimmäistä kertaa Euroopassa, paikkana oli Suomi ja Helsinki. 191 sopimuksen osapuolimaasta 21 maata on kärkijoukoissa kehittämässä kansallisia B&BD -verkostojaan ja näiden B&BD -verkostojen edustajat vaihtoivat kokemuksiaan ja osaamistaan toiminnan kehittämisestä. Forumin yhteydessä yli 200 yritystä allekirjoitti Cancunin *Business & Biodiversity Pledgen*. Keskimäärin maista oli allekirjoittajina 2–3 yritystä, niin myös Suomesta: Rudus, NCC ja Senaatti-Kiinteistöt.

Kansainvälinen luonnonsuojeluliitto (IUCN) järjesti Maailmankongressin Havaijilla, jossa yksi keskeinen teema on ”The Business Journey”, missä yli 60 tilaisuudessa esiteltiin yritysten roolia luonnon arvottamisessa ja hoidossa, luonnonvarojen kestävä kehityksen mukaisessa hallinnassa sekä millaisia uusia liiketoimintamahdollisuuksia voi syntyä luontoon pohjautuvista ratkaisuista. Maailmankongressin yhteydessä IUCN:n jäsenjärjestöt päättivät myös mielenkiintoisista uusista aloitteista, joista yksi on osoittautunut meilläkin erityisen kiinnostuksen aiheeksi: IUCN Policy on Biodiversity Offsets. IUCN:n linjapaperissa korostetaan ns. mitigaatiohierarkiaa ja todetaan, että on ensisijaisesti kustannustehokkaampaa kaikin keinoin vähentää luontoon kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Haitallisten vaikutusten kompensatio on vasta viimeinen keino, ”last resort”, koska siihen liittyy paljon epävarmuuksia vaikuttavuudesta ja se on siten myös kallista. Joka tapauksessa mitigaatiohierarkiaan toimeenpano vaatii läpinäkyvää prosessia ja kansalaisjärjestöjen osallistumista hyväksyttävyyden varmistamiseksi. *Lue lisää.*

Lopuksi haluan kiittää FIBSiä, Suomen ympäristökeskusta ja viestintätoimisto Taskua merkityksellisestä ja vaikuttavasta yhteistyöstä sekä erityisesti kaikkia mukaan tulleita yrityksiä ja muita toimijoita! Toivon, että Master Classin opit otetaan yrityksissä osaksi johtamista ja operatiivista toimintaa sekä saamme jatkossa entistä useammin lukea yritysten vastuullisuusraporteissa Y&B-toiminnan vaikuttavuudesta. Tästä on hyvä ponnistaa Yritykset & Biodiversiteetti -ohjelman neljännelle vuodelle!

Nähdään pian kansallisissa ja kansainvälisissä Y&B -tilaisuuksissa!

Kristiina Niikonen

Ympäristöneuvos, ympäristöministeriö
kristiina.niikonen@ymparisto.fi

BIODIVERSITEETTIKOULUTUS NÄKY YRITYSTEN TOIMINNASSA

YRITYSTEN LUONTOVASTUUSTA EI TARVITSE ENÄÄ HAKEA ULKOMAISIA ESIKUVIA, KUTEN VIELÄ YRITYKSET & BIODIVERSITEETTI MASTER CLASS -KURSSIN KAHTENA ENSIMMÄISENÄ VUOTENA. Kurssien opit näkyvät nyt suomalaisissa yrityksissä sekä käytännön tekemisenä, että siitä viestimisenä. Kansainvälisesti näkyvimpiä edelläkävijöitä ovat olleet Rudus ja NCC Industry. Vuonna 2016 Rudus voitti eurooppalaisen kiviainesjärjestön UEPG:n kestävän kehityksen biodiversiteetti-sarjan palkinnon Lumo-ohjelmallaan. NCC:n biodiversiteettiohjelma Kielo sai puolestaan tunnustuksen parhaasta ympäristökäytännöstä.

Kolmas MC-kurssi on hyötynyt kahden ensimmäisen kurssin arvokkaasta työstä. Myös muut kurssin käyneet yritykset ovat alkaneet toteuttaa koulutuksen oppeja. Moni edelläkävijäyritys osallistui syksyn 2016 Yritysten biodiversiteetti -kilpailuun. Kuudesta finalistista peräti puolet oli ottanut osaa Yritykset & Biodiversiteetti Master Classiin. Voittajaksi valittiin Senaatti-kiinteistöt, vuoden 2016 MC-kurssilta.

”Senaatti-kiinteistöjen toimintamalli biodiversiteetin säilyttämiseksi on vasta käynnistynyt, mutta alansa uraauurtavana hankkeena se ansaitsee voittonsa. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen kuuluu kaikille. Senaatti-kiinteistöt on ottanut tässä ennakkoluulottoman askeleen, sillä kyseessä on kiinteistöalan ensimmäinen toimintamalli, jossa biodiversiteetin säilyttäminen, suojeleminen ja edistäminen on rinnastettu rakennussuojeluun. Mallilla on merkittävä vaikutus kulttuurisidonnaisten lajien säilymiseen, ja koska lähiympäristöllä on tutkitusti suuri merkitys ihmisten terveydelle, malli auttaa myös vähentämään ihmisiin kohdistuvia terveyshaittoja. Senaatti-kiinteistöjen toiminnan ulkoistamisaste on yli 90 %, minkä ansiosta malli edistää uudenlaista toimintakulttuurin jalkauttamista koko rakennus- ja kiinteistösektorille.”, totesi palkintolautakunta ympäristöministeriössä pidetyssä valintatilaisuudessa.

Kiitosta saivat myös ensimmäisen vuosikurssin yritykset NCC Industry, ja YIT:n toiminta kotoperäisen purotaminen suojelemiseksi.

Kansalaiset ovat aidosti huolissaan ilmastonmuutoksesta ja biodiversiteetikadosta, sillä niillä on vahvat yhteydet ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin. Vastuu luonnosta ja ympäristöstä onkin nousemassa yritysten aidoksi kilpailueduksi. Kun asiakkaat näkevät yrityksen aidosti ympäristöstä huolta kantavana, yritys saa helpommin yleisen hyväksynnän toiminnalleen. Ympäristövastuullisuus sujuvoittaa myös hankkeiden lupaprosesseja, kun alueviranomaiset luottavat yritysten toimintaan ja suunnitelmista valitetaan vähemmän. Ympäristöstä huolehtiminen on lisääntyvässä määrin myös liikeloudellisesti kannattavaa.

Tulevaisuudessa luonnonvarojen ehtyminen on haaste, mutta myös liiketoimintamahdollisuus, sillä ympäristöä suojelevien ratkaisujen ja innovaatioiden kautta monet riskeistä on käännettävissä kilpailueduksi. Yritysten kannattaakin luoda oma, toiminnan arvoketjut läpäisevä biodiversiteettistrategia, joka tunnistaa yrityksen vaikutukset ympäröivään luontoon, mutta myös mahdollisuudet kehittää uusia luontoon perustuvia ja luontomyötäisiä tuotteita. Tähän antaa Yritykset & Biodiversiteetti Master Class hyvät valmiudet.

Toivomme, että erinomainen yritysysteistyö Master Classin merkeissä jatkuu myös vuonna 2017 sekä kurssin jo suorittaneiden yritysten, kuin myös uusien kurssilaisten kanssa.

Riku Lumiaro

Biodiversiteetti- ja viestintäasiantuntija
Suomen ympäristökeskus
riku.lumiaro@ymparisto.fi

Jukka-Pekka Jäppinen

Kehittämispäällikkö
Suomen ympäristökeskus
jukka-pekka.jappinen@ymparisto.fi

BIODIVERSITEETTITEOISTA SANOIKSI — VIRITÄ VIESTINTÄ INSPIROIMAAN

YRITYSVASTUUN JA VIESTINNÄN LIITTÄMINEN YHTEEN LUO PARHAIMMILLAAN POSITIIVISTA MUUTOSVOIMAA. Pienenkin paikallisen vaikutuksen omaava teko voi kasvaa maailmaa mullistavaksi ilmiöksi, jos se onnistuu tempaisemaan riittävästi ihmisiä mukaansa.

Olemme saaneet seurata Master Class -osallistujien matkaa aitiopaikalla jo usean vuoden ajan. Biodiversiteettiviestinnän työpajoissa on hiottu taitoja viestin viemiseen eteenpäin niin organisaation sisällä kuin ulkona. Tässä työssä inspiraatio ja innostus ovat tärkeitä työkaluja, sillä monimutkaiset haasteet voidaan ratkaista vain yhteistyöllä.

Inspiraatio on maailmaa muuttava viesti. Yksittäisen yrityksen on vaikea kääntää suuria kehityskulkuja, mutta yhdessä meillä on siihen kaikki mahdollisuudet.

Inspiraatio on pieni mutta ratkaiseva tekijä maailmaa muuttaneiden ideoiden takana.

Se on innostusta, joka tarttuu ja sysää muutoksen liikkeelle.

Te Master Classin osallistujat olette omilla teoillanne inspiroineet muita. Oma innostuksenne on synnyttänyt tekoja, jotka voivat synnyttää uusia tekoja. Tuotteidenne ja palvelujenne kautta te vaikutatte sidosryhmiinne, ympäristöön ja luonnon monimuotoisuuden säilymiseen.

Uusien tekojen synnyttämisessä viestinnällä on tärkeä tehtävä innostuksen tartuttajana.

Viestintä on megafoni, jolla tietoa viedään eteenpäin. Viestinnällä on tärkeä rooli myös asenteiden ja käyttäytymisen muuttamisessa. Viestintä voi syyttää kipinän, ja auttaa tekoa kasvamaan itseään suuremmaksi.

Jotta teot skaalautuisivat, organisaation on inspiroitava ihmisiä myös hankintaverkostoissa, asiakkaiden ja kumppanien keskuudessa. Samalla teko on viesti koko yhteiskunnalle. Edelläkävijät näyttävät, että näinkin voi toimia ja asettavat samalla uusia normeja. Muuttavat maailmaa omien tekojensa kautta.

Lotta Suistoranta

viestinnän asiantuntija, Taskut
lotta.suistoranta@taskut.fi

CASE

ELISA

ELISA ON SUOMALAINEN TIETOLIIKENNE-, ICT- JA ONLINE-PALVELUYRITYS, JONKA ASIAKKAANA ON 2,3 MILJOONAA KULUTTAJAA, YRITYSTÄ JA JULKISHALLINNON ORGANISAATIOITA. Elisa on julkisesti noteerattu Nasdaq Helsinki Suuret Yhtiöt -listalla, osakkeenomistajia on yli 200 000. Elisa tarjoaa palveluita viestimiseen ja viihtymiseen, sekä työvälineitä organisaatioiden toiminnan ja tuottavuuden parantamiseen.

Vuonna 2014 julkaistu viides IPCC:n raportti sanoo ilmastonmuutoksen olevan väistämätön tosiasia. Ilmastossa tapahtuvat muutokset vaikuttavat monilla eri tasoilla sekä maailman ekosysteemeihin että niissä eläviin lajeihin. Eliölajit ja kasvit ovat sopeutuneet pitkien aikojen kuluessa tiettyihin olosuhteisiin ja muutokset lämpötiloissa tai veden määrässä vaikuttavat suoraan eliöiden määrään ja levinneisyyteen. Sään ääri-ilmiöt voivat kiihdyttää eliöstössä ja ekosysteemissä tapahtuvia muutoksia. Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi tehdyillä toimenpiteillä voidaan vaikuttaa globaaliin biodiversiteettiin, ekosysteemien kestävyteen ja lajien pysyvyyteen.

ICT alalla voi olla merkittävä rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä. GeSI:n (Global e-Sustainability Initiative) Smarter 2020 tutkimuksen mukaan Tele- ja ICT-alan tuotteiden ja palveluiden avulla on mahdollista pienentää maailman hiilijalanjälkeä jopa 20 %.

Elisan ympäristövastuun olennaisin osa on ilmaston muutoksen hillintä, johon voimme vaikuttaa vähentämällä omia päästöjä sekä tuottamalla palveluja, joilla asiakkaat voivat vähentää päästöjään.

Omassa toiminnassamme olennaisin osa on energian käytön tehostaminen ja uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen. Käytämme palveluidemme tuottamiseen sähköä vuositasolla noin 200 GWh. Olemme vuodesta 2013 käyttäneet uusiutuvalla energialla tuotettua sähköä. Tämän ohella teemme jatkuvasti energiankäytön tehostamisen kehitystoimenpiteitä. Asiakkaillemme suunnatuista palveluista etätyö-, videoneuvottelu- ja pilvipalvelut ovat konkreettisia esimerkkejä, joita hyödyntämällä asiakas voi toimia tehokkaammin ja ympäristöystävällisemmin.

Lähdimme mukaan FIBSin Biodiversiteetti Master Classiin, koska halusimme vahvistaa osaamistamme biodiversiteetistä ja saada vahvan käsityksen siitä, missä on Elisan parhaat mahdollisuudet vaikuttaa. Kurssi ylitti odotuksemme ja vahvisti näkemystämme siitä, mikä on olennaisin tulokulma biodiversiteettiin Elisalle. Jaetut aineistot ja pidetyt luennot sekä taustoitivat että antoivat tärkeää ajankohtaista tietoa aiheeseen. Luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden käsitteet tulivat tutummiksi ja niiden tarkastelu eri näkökulmista toi uutta näkemystä. Tärkeä osa kurssia olivat mahdollisuus jakaa näkemyksiä sekä kuulla kokemuksia että parhaita käytänteitä muiden yritysten edustajilta.

Kurssi vahvisti käsitystämme siitä, että Elisa vaikuttaa biodiversiteettiin epäsuorasti ilmaston muutoksen hillinnän kautta. Ilmastonmuutoksen hillintään tehtävät toimenpiteet ovat erityisen tärkeitä, koska ilmastonmuutoksen vaikutukset ekosysteemeihin ja eliöstöön ovat dramaattiset. Ilmastonmuutoksen hillinnän lisäksi on tärkeää kartoittaa riskit ja sopeutua väistämättömiin mm. sääolojen muutoksiin, jotka koskettavat myös lajien monimuotoisuutta, biodiversiteettiä.

Jatkossa jatkamme määrätietoista ilmastonmuutoksen hillintätöitä: käytämme uusiutuvaa energiaa, kehitämme vähähiilisiä ja energiatehokkaita palveluita sekä olemme yrityksenä esimerkkeinä uusien vähähiilisten palveluiden käyttäjinä. Näiden ohella tavoitteemme on lisätä elisalaisten tietoisuutta ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksista ekosysteemeihin ja eliöihin. Ilmoitauduimme biodiversiteetti-kurssin aikana FIBSin toiselle kurssille: hiilineutraali business Master Classiin. Toivomme kurssin johdattavan meidät hiilineutraalille polulle.

Nina Karisalo
Ympäristöasiantuntija
Elisa
nina.karisalo@elisa.fi

Minna Kröger
Yritysvastuujohtaja
Elisa
minna.kröger@elisa.fi

CASE

FIBLON

FIBLON ON VUONNA 1979 PERUSTETTU PORILAINEN PERHEYRITYS, JONKA OHJAIMISSA ON TOINEN SUKUPOLVI. Olemme ihmisen kokoinen teollisuusyritys. Kehitämme ravintola- ja majoitusalan asiakkaillemme heidän menestystään tukevia, vastuullisia kattaus- ja pyyhintäratkaisuja. Päätuotteitamme ovat ammattikäyttöön tarkoitettut lautasliinat, lyhytkäyttöiset yleispyyhkeet erityistä hygieniää vaativaan pyyhintään sekä matkustuksen mukavuustuotteet kuten niskaliinat.

Tavoitteenamme on löytää asiakkaalle paitsi toiminnallisesti paras, myös muista erottuva ratkaisu. Yritykset ovat omia yksilöitään ja ne haluavat erottua kilpailijoistaan niissä asioissa, jotka ovat valikoituneet heidän kilpailutekijöikseen. Niinpä he tarvitsevat persoonallisen, omaa toimintaansa tukevan, yksilöllisen ratkaisun.

Tuotetasolla on tärkeää, että asiakkaallamme on käytössään oikea tuote. Esimerkiksi liian pienikokoinen lautasliina johtaa usein kokonaiskulutuksen kasvuun, mikä lisää kustannuksia ja jätettä. Kun tuote personoidaan oikein, se myös erottaa asiakkaan kilpailijoistaan ja korostaa hänen brändiään. Näin asiakas saa samalla loistavaa markkinointia ja näkyvyyttä. Kaksi karpästä yhdellä iskulla – ekoteko.

Ravintola-alalla huomio kiinnittyy vielä pitkälti tuotteen ostohintaan. Kokonaiskulutus ja kokonaistaloudellisuus eivät saa sitä huomiota, joka niille kuuluu. Käyttöön valitaan helposti tuote, joka ei ole siihen optimi ja siitä seuraa turhaa maapallon resurssien käyttöä.

Haluamme lisätä asiakkaidemme tietoisuutta vastuullisen tuotteen valintaan. Kyse ei ole pelkästään vastuullisesta tuotannosta tai vastuullisista raaka-aineista, vaan erityisesti siitä, että oikea tuote on oikeassa käytössä. Vastuullisesti valmistettu tuote ei auta, jos tuote ei ole käyttöönsä paras.

Viisaasti valittu tuote varmistaa maapallon resurssien järkevän käytön. Näin voimme myötävaikuttaa siihen, että myös seuraavat sukupolvet saavat nauttia ainutlaatuisesta pallostamme.

Aloittaessani Masterclass valmennuksen koin tietämykseni biodiversiteetistä ja ekosysteemipalveluista hyvin kapeaksi. Valmennus antoi minulle valtavasti uutta tietoa luonnon monimuotoisuudesta ja toimintamme vaikutuksesta siihen. Erityisen antoisaa olivat muiden kurssilaisten kanssa käydyt keskustelut ja ryhmätyöt. Valmennuksen aikana havahtui huomaamaan, miten vähän asiakaskunnallamme on tietoa valintojensa pohjaksi. Vastuullisuuteen liittyvistä asioista tiedetään ja puhutaan aivan liian vähän siihen nähden, millainen vaikutus niillä on toimintaamme ja maapallon tulevaisuuteen.

Olemme Fiblonilla aloittaneet oman vastuullisuustyömme vuonna 1996. Olemme olleet pienenä yrityksenä edelläkävijöiden joukossa ja raivanneet omaa polkuamme sidosryhmiemme kannustamana. Kansainväliset asiakkaamme ovat olleet vaativia ja joskus on ollut sattumaakin mukana. Oman raportointimme aloitimme vuonna 2009.

Masterclass valmennus antoi uskoa siihen, että olemme edelleen oikealla tiellä ja että vastuullisuuden voi liiketoiminnassa viedä vieläkin uudelle tasolle. Erityinen kiitos siitä kuuluu SYKELLE ja Riku Lumiarolle. Haluan kiittää myös FIBSiä mahdollisuudesta osallistua valmennukseen. Samalla haluan kannustaa pieniä yrityksiä tutkimaan omaa vastuullisuuttaan ja erityisesti kertomaan hyvistä vastuullisuusteostaan.

Anne Ekberg

Vice President, Brand, CSR and Communication

Fiblon

anne.ekberg@fiblon.fi

CASE

FINLAYSON

FINLAYSON ON SUOMEN VANHIN EDELLEEN TOIMINNASSA OLEVA TEKSTIILIALAN YRITYS. Suunnittelemme sisustus-, kylpy- ja vuodetekstiilejä Suomessa ja ne valmistetaan pääasiassa Turkissa, Latviassa ja Belgiassa kumppaneidemme toimesta. Finlaysonin brändin ytimessä ovat rohkeus, vastuullisuus, ennakkoluulottomuus ja suvaitsevaisuus.

Puuvilla on tuotteidemme pääraaka-aine, sillä se on kestävä ja hengittävä luonnonkuitu. Pelkkä puuvillan kasvatusta aiheuttaa kuitenkin yli puolet koko Finlaysonin hiilijalanjäljestä. Biodiversiteetti Master Classin suurin anti meille olikin, että oivalsimme puuvillan viljelyn merkityksen luonnon monimuotoisuudelle. Oli selvää heti kurssin alusta alkaen, että myös biodiversiteetin näkökulmasta puuvillan viljely on se, jossa toiminnallamme on eniten negatiivisia ympäristövaikutuksia.

Suorat ympäristövaikutuksemme muodostuvat omasta toiminnastamme, eli energian ja veden käytöstä, sekä jätteistä toimiston, logistiikkakeskuksen ja myymälöidemme toiminnassa. Tuotteidemme valmistusprosessi ei ole omissa käsissämme, joten siksi suurimmat ympäristövaikutuksemme ovat epäsuoria. Tuotteidemme valmistusprosessissa epäsuoria ympäristövaikutuksia muodostuu puuvillan kasvatuksessa ja puuvillan käsittelyn eri vaiheissa, ompelussa, värjäyksessä ja kuljetuksissa.

Puuvillan viljely edellyttää monia ekosysteemipalveluita: puhdasta vettä, pölytystä ja tuholaisien torjuntaa. Viljelytoiminta vaikuttaa yhtä lailla näihin kaikkiin myös. Puuvilla on usein geenimuunneltua, mikä osaltaan köyhdyttää olemassa olevaa eliöstöä ja maaperää ja saattaa lisätä torjunta-aineiden käyttöä, sillä tuholaiset tulevat ajan kanssa immuuneiksi käytetyille torjunta-aineille. Puuvillan viljelyssä käytetään myös paljon kemikaaleja. Joidenkin arvioiden mukaan tehotuotetun puuvillan viljely kattaa 2,5 % maailman viljelyalasta, mutta käyttää 25 % hyönteismyrkyistä ja yli 10 % torjunta-aineista.

Emme osta puuvillaa itse ja siksi vaikutusmahdollisuutemme puuvillan kasvatustapoihin ovat pienet. Puuvilla saattaa kulkea monen välikäden kautta lopputuotteeksi: puuvillan viljelijä, jatkokäsittelijä, tukkuri, langan kutoja, kankaan kutoja ja lopputuotteen valmistaja. Yleensä alkuperätieto katoaa viimeistään langan kutomisvaiheessa, jossa eri puuvillalatuja sekoitetaan tietyn lankalaadun saavuttamiseksi. Puuvillan jäljittäminen tuotekohtaisesti viljelijöihin asti on siis haastavaa ja vaikka tämä olisi mahdollista, emme voi olla paikalla jokaisella puuvillapellolla.

Mitä sitten voimme tehdä? Voimme valita mitä materiaaleja tuotteissamme käytetään ja tässä tuotesuunnittelu on avainasemassa. Aiomme lisätä vastuullisemmin kasvatettua ja tuotettua puuvillaa tuotteissamme, kuten luomu-, BCI- ja Reilun kaupan puuvillaa. Lisäksi tutkimme mahdollisuuksia lisätä ekologisempia materiaaleja, kuten puupohjaisia kuituja, sekä kierrätyskuituja korvaamaan neitseellistä puuvillaa tuotteissamme. Aiomme kasvattaa näiden vastuullisempien materiaalien osuuden 30 prosenttiin kaikista käyttämistämme materiaaleista vuoteen 2020 mennessä.

Olemme päässeet hyvään alkuun ympäristövaikutustemme pienentämisessä. Pyrimme vähentämään suoria ympäristövaikutuksiamme esimerkiksi energiansäästötoimilla ja pakkausmateriaaleja vähentämällä. Lisäksi syksyllä 2016 vaihdoimme sähkömme EKOenergiaan. Olemme tuoneet valikoimaamme kotimaiset räsypalat, jotka on valmistettu asiakkailtamme kerätyistä vanhoista vuodetekstiileistä. Vuoden 2016 aikana olemme keränneet jo arviolta 30 000 kiloa vanhoja lakanoita. Meillä on siis paljon työtä tehtävänä, jotta voimme vähentää negatiivisia vaikutuksiamme ympäristöön ja edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä tuleville sukupolville.

Elli Ojala
Corporate Responsibility Coordinator
Finlayson
elli.ojala@finlayson.fi

Finlayson

EST. 1820

CASE

GASUM

ENERGIAYHTIÖ GASUM ON SUOMALAINEN KAASUALAN (MAA- JA BIOKAASU) ASIANTUNTIJA, JOKA RAKENTAA SILTAA YHDESSÄ KUMPPANIENSA KANSSA KOHTI HIILINEUTRAALIA YHTEISKUNTAA MAALLA JA MERELLÄ. Yhtiö tuo Suomeen maakaasua, tuottaa ja jalostaa biokaasua sekä siirtää ja toimittaa niitä energiantuotantoon, teollisuudelle, kotitalouksille ja maa- ja meriliikenteelle. Gasum on Suomen johtava biohajoavien jätteiden käsittelijä ja biokaasun tarjoaja ja ravinnekierätyksen edelläkävijä.

Yhtiön arvot on kiteytetty yhteen lauseeseen: ”Määrätietoisesti ja vastuullisesti kohti uusia mahdollisuuksia”. Ympäristö on keskeinen osa vastuullisuuttamme, ja elinkaarenaikaisten vaikutusten ymmärtäminen on yksi neljästä yritysvastuun teemasta. Lähdimme mukaan FIBS:n järjestämään Master Class -koulutukseen laajentaaksemme ymmärrystämme yhtiön tuotteiden elinkaarenaikaisista ympäristövaikutuksista. Oli myös mielenkiintoista päästä kuulemaan muiden yritysten edustajien ja asiantuntijoiden näkemyksiä luonnon monimuotoisuudesta ja toimenpiteistä, joita yrityksissä tehdään.

Ilmastonmuutos on elinympäristöjen häviämisen jälkeen suurin uhka luonnon monimuotoisuuden säilymiselle maailmanlaajuisesti. Sen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen perustuu siihen, että nopeasti muuttuvassa ilmastossa eliöt eivät ehdi sopeutua vallitseviin olosuhteisiin. Maakaasun toimitusketjussa aiheutuu kasvihuonekaasupäästöjä, ja sitä kautta Gasumin toiminnalla on vaikutusta luonnon monimuotoisuuteen. Toisaalta maa- ja biokaasun avulla on mahdollista vähentää merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä energiantuotannossa, teollisuudessa ja liikenteessä. Tavoitteenamme on yhdessä kumppaniemme kanssa edistää kehitystä kohti hiilineutraalia tulevaisuutta. Tämän tavoitteen saavuttaminen edistää myös luonnon monimuotoisuutta.

Kiertotalous edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä ja on sitä kautta kytköksissä luonnon monimuotoisuuteen. Gasum toteuttaa kiertotaloutta jalostamalla biohajoavista jätteistä valmistettua biokaasua ja tuomalla sen teollisuuden, liikenteen ja kuluttajien käyttöön. Sivutuotteena syntyvän orgaanisen aineksen yhtiö kierrättää takaisin luontoon kierrätyslannoitteina. Kierrätyslannoitteiden käytöllä voidaan vähentää tarvetta perinteisten väkilannoitteiden käyttöön.

Koulutuksen myötä ymmärrys yhtiömme vaikutuksista luonnon monimuotoisuuteen lisääntyi. Koulutuksessa käsiteltiin kattavasti myös ekosysteemipalveluita. Saimme paremman käsityksen siitä, millaisia vuorovaikutussuhteita Gasumilla on ekosysteemipalveluiden kanssa. Oli opettavaista kuulla muiden yritysten näkemyksiä ja asiantuntevia puheenvuoroja. Tästä on hyvä jatkaa Gasumin ympäristövastuun kehittämistä. Kiitos FIBS:lle ja SYKE:lle koulutuksen järjestämisestä sekä asiantuntijoille mielenkiintoisista esityksistä ja keskusteluista.

Roosa Jaakkola

Kestävän kehityksen asiantuntija

Gasum

roosa.jaakkola@gasum.fi

CASE

ISS PALVELUT

ISS PALVELUT ON OSA KANSAINVÄLISTÄ ISS -KONSERNIA, JOKA TOIMII YLI 75 MAASSA. Tuotamme asiakkaillemme siivous-, kiinteistön ylläpito-, ruokailu- ja muita tukipalveluita. Suomessa asiakkaidemme kiinteistöissä toimii noin 10 000 ISS:läistä. Koska kiinteistöt muodostavat lähes 40 prosenttia Suomen energiankulutuksesta sekä kasvihuonekaasupäästöistä, ovat toimenpiteet kiinteistöjen päästöjen vähentämiseksi välttämättömiä. Ympäristövastuullisuus onkin keskeinen osa ISS Palveluiden päivittäistä toimintaa ja toiminnan kehittämistä, jota teemme tiiviissä yhteistyössä asiakkaidemme kanssa.

Palveluillamme vaikutamme rakennettuun ympäristöön ja sitä kautta myös ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen. Jo useita vuosia olemme kiinnittäneet erityistä huomiota kiinteistöjen energiankulutuksen ja kasvihuonepäästöjen vähentämiseen sekä luonnonvarojen kulutukseen. Sisäilmaolosuhteiden hallinta on puolestaan tärkeää nyt, kun saamme lukea lehdistä sisäilmaongelmaisista rakennuksista lähes päivittäin. Puhtauden ylläpidolla vaikutamme tautien ja epidemioiden ehkäisyyn. Yritykset ja Biodiversiteetti -ohjelman myötä kiinnostuimme selvittämään yrityksemme vaikutuksia ekosysteemipalveluiden ja luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta. Ohjelmassa oli erittäin antoisaa kuulla muiden yritysten lähestymistapoja luonnon monimuotoisuuteen; toteutettuja toimenpiteitä ja tulevaisuudensuunnitelmia. Keskustelut yli toimialarajojen olivat ohjelman parasta antia.

Kiinteistön ylläpitopalveluissa olemme keskittyneet vahvasti kiinteistöjen energia- tehokkuuteen sekä omien työmenetelmien vastuullisuuteen. Siivouspalveluissa ympäristömerkityt puhdistusaineet ja niiden käytön minimoiminen, veden ja energian kulutuksen vähentäminen sekä käyttämiemme tuotteiden ja menetelmien ympäristövastuullisuus ovat olleet keskeisiä osa-alueita vastuullisuustyössämme jo usean vuoden ajan. Ruokailupalveluissa raaka-ainehankinnat ovat merkittävässä roolissa ja huomioimme hankinnoissa aina vastuullisuusnäkökulman. Suosimme kotimaisia tuotteita sekä Reilun kaupan- ja luomutuotteita. Käyttämiemme pääraaka-aineiden osalta kotimaisuusasteemme on 90 %. Kaikki ravintolamme ovat Portaat Luomuun -ohjelmassa, vähintään tasolla kaksi. Hyödynnämme resepteissämme monipuolisesti sesonkituotteita, täysjyvävalmisteita, kasviksia, vihanneksia, juureksia, hedelmiä ja kotimaisia marjoja. Naudanlihaa pyrimme korvaamaan kotimaisella rypsiporsaalla ja broilerilla. Kaikki käyttämämme kalat ovat MSC-sertifioituja sekä kirjoloheit lisäksi ASC-sertifioituja.

Yritykset ja Biodiversiteetti -ohjelman aikana ymmärsimme, miten voimme vaikuttaa jo tekemiemme toimien lisäksi esimerkiksi ulkoalueiden hoidolla rakennetun ympäristön luonnon monimuotoisuuteen; pölyttäjien elinympäristöön, vieraslajien torjuntaan, viheralueiden hoitosuunnitelmilla eliö- ja kasvilajiston elinympäristöjen ylläpitoon, viherhankkeilla hulevesien imeytymiseen jne. Keinoja on monenlaisia ja lopulta pienet arjen teot monistettuina useisiin kohteisiin vievät meitä oikeaan suuntaan. Olemme kaikki riippuvaisia ekosysteemipalveluista ja ISS:n palveluratkaisujen suunnittelussa ja toteutuksessa tulemme jatkossa huomioimaan luonnon monimuotoisuuden entistä paremmin. Toimialallamme energianhallinta ja päästöt ovat olleet toimenpiteiden kärjessä ja luonnon monimuotoisuuden yhteys liiketoimintaamme tulee vaatimaan aktiivista viestintää ja konkreettisia yhteistyöhankkeita yhdessä asiakkaidemme kanssa. Tästä on hyvä jatkaa ISS Palveluiden työtä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

Taina Tilus
Ympäristöpäällikkö
ISS Palvelut
taina.tilus@iss.fi

Sari Aijälä
Projektijohtaja
ISS Palvelut
sari.aijala@iss.fi

CASE

NESTE

VASTUULLISUUS ON YKSI NESTEEN NELJÄSTÄ ARVOSTA, SE ON NESTEEN LIIKETOIMINTASTRATEGIAN YTIMESSÄ JA YKSI JOHDON PALKITSEMISEEN VAIKUTTAVISTA TEKIJÖISTÄ.

Siten vastuullisuus on läpileikkaavasti mukana kaikessa Nesteen toiminnassa. Vastuullisuuden toteuttamista ohjaavat lainsäädännön lisäksi Nesteen omat eettiset periaatteet ja esimerkiksi YK:n Global Compact -vastuullisuusaloite. Nesteen kestävä kehityksen politiikan mukaisesti toiminnan on oltava sosiaalisesti vastuullista, ympäristöä kunnioittavaa ja taloudellisesti kannattavaa. Nesteen strategiana on tarjota tuotteita, jotka tukevat kestävä kehitystä, hidastavat ilmastonmuutosta ja parantavat paikallista ilmanlaatua. Neste on itse kehittänyt teknologian, jolla voidaan tuottaa dieseliä uusiutuvista raaka-aineista. Neste uusiutuvaa dieseliä tuotetaan jalostamoilla ympäri maailman: Porvoossa, Rotterdamissa ja Singaporessa yli 2,4 miljoonaa tonnia vuosittain. Näin uusiutuville polttoaineille on luotu kokonaan uusi liiketoiminta-alue perinteisen fossiilisten polttoaineiden jalostamisen rinnalle.

Uusiutuvien tuotteiden valmistuksessa kestävien raaka-aineiden hankinta on oleellinen asia. Neste tuntee käyttämiensä raaka-aineidensa alkuperän. Esimerkiksi palmuöljy on täysin jäljitettyä ja sertifioitua ja Neste on maailman ensimmäisenä yrityksenä julkistanut verkkosivuillaan kaikki palmuöljytoimittajansa. Viime vuosina Neste on kuitenkin panostanut erityisesti jätteiden ja tähteiden käyttöön: Nesteen käyttämistä uusiutuvista raaka-aineista 80 % on jätteitä ja tähteitä. Niillä valmistetut polttoaineet vähentävät polttoaineen koko elinkaaren aikaisia kasvihuonekaasupäästöjä jopa 90 % fossiilisiin polttoaineisiin verrattuna.

Biodiversiteetin suojaaminen on huomioitu biopolttoaineiden raaka-aineiden käyttöä ohjaavassa lainsäädännössä. Esimerkiksi Euroopan Unionin uusiutuvan energian direktiivi kuvaa tarkasti, millaisilta alueilta biopolttoaineiden raaka-aineita ei saa hankkia: biopolttoaineita ei esimerkiksi saa valmistaa raaka-aineesta, joka on peräisin biologisesti monimuotoisuudeltaan rikkaalta maalta, joita ovat esimerkiksi kosteikot, maa johon on sitoutunut paljon hiiltä, aarniometsät tai monimuotoiset ruohoalueet. Kestävyyuskriteerien noudattaminen pitää todentaa kolmansien osapuolten toimesta. Alkuperän todentaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen laskenta tehdään kaikista pienistäkin raaka-ainevirroista. Tämä vaatii yrityksen sisällä kestävä kehityksen periaatteiden soveltamista läpi koko hankinta- ja prosessointiketjun.

Jalostamoiden päivittäisen toiminnan päästöjä ilmaan, veteen ja maaperään seurataan ympäristölupien vaatimusten mukaisesti. Näiden lisäksi Suomen jalostamoilla tehdään säännöllisesti vaikutus selvityksiä, joissa selvitetään luonnon tilan kehittymistä tutkimalla bioindikaattoreita, kuten jäkäliä ja naavoja. Ympäristön tila on parantunut selvästi Nesteen jalostamoiden läheisyydessä tehtyjen bioindikaattoriselvitysten mukaan 1980–90-lukuihin verrattuna. Erityisesti rikin talteenotto Porvoon jalostamolla on parantanut ilmanlaatua ja vähentänyt myös puuston harsuuntumista.

Tarjoamalla liikenteeseen uusiutuvia polttoaineita Neste on omalta osaltaan mukana kamppailemassa ilmastonmuutosta vastaan. Samalla se pystyy näyttämään, että vastuullisuudella on pystytty luomaan uutta menestyvää liiketoimintaa.

Pauliina Uronen*Associate Biotechnology**Neste*

pauliina.uronen@neste.com

CASE

OP

**OP:N TAVOITTEENA ON OLLA VASTUULLISUUDEN EDELLÄKÄVIJÄ TOIMIALAL-
LAAN SUOMESSA.** Edelläkävijyys edellyttää uudenlaista ajattelutapaa perinteisissä-
kin asioissa. Tällä hetkellä ympäristöasioiden merkittävin teema on ilmastonmuutos,
joka vaikuttaa suoraan biodiversiteettiin. Kiinnostuimme tästä kurssista, koska ha-
lusimme lisätä ymmärrystämme luonnon monimuotoisuudesta ja sen vaikutuksista
toiminnassamme.

OP:n sijoitustoiminta on kehittänyt vastuullista sijoittamista järjestelmällisesti jo
kymmenen vuotta. Tunnistamme, että käytännössä kaikilla sijoituskohteena olevilla
yhtiöillä on vaikutuksia ympäröivään ympäristöön. Sama pätee toki myös toisinpäin.
Ympäristö tarjoaa yrityksille mahdollisuuksia ja voi toisaalta tuottaa haasteita niiden
toiminnalle tietyissä tilanteissa.

Ympäristö voidaan määritellä yritysten yhdeksi sidosryhmäksi muiden perinteisten
sidosryhmien, kuten asiakkaiden, työntekijöiden ja viranomaisten kanssa. Vastuulli-
nen sijoittaja pyrkii tarkastelemaan, miten yrityksen arvoon vaikuttavat sen suhteet
sidosryhmiin. Tällöin ympäristö yhtenä sidosryhmänä on relevantti tarkastelun koh-
de. Erityisesti ilmastonmuutos on nostanut ympäristön huomioimisen merkitystä
sijoitustoiminnassa, koska ilmastonmuutoksen voidaan jo konkreettisesti havaita
vaikuttavan yritysten toimintaan. Vaikutusten odotetaan kasvavan huomattavasti jo
suhteellisen lyhyen ajan kuluessa.

Biodiversiteetti oli käsitteenä jo ennen kurssia jollain tasolla tuttu. Kurssi lisäsi ym-
märrystä erityisesti ekosysteemipalveluista ja niiden tarjoamista mahdollisuuksista.
Katsantokanta sijoituskohteiden suhteen monipuolistui, mikä auttaa jatkossa muo-
toilemaan relevantteja kysymyksiä sijoituskohteiden edustajia tavattaessa. Kurssin
lisäsi ymmärrystä myös muiden toimialojen vaikutussuhteista luonnon monimuo-
toisuuteen. Ekosysteemipalvelu-käsitteen ymmärtäminen auttaa myös kyseenalaista-
maan monia perinteisiä ajattelu- ja toimintamalleja. Tämä lisää substanssia keskuste-
luihin yritysjohtamisen kanssa ja yhtiöiden analysoimiseen.

Kurssilla kuulumme monia mielenkiintoisia näkökulmia muiden yritysten biodiversi-
teettityöstä, kuulumme kiinnostavia asiantuntijapuheenvuoroja ja tutustuimme kolle-
goihin oman toimialan ulkopuolella.

Satu Kuoppamäki
Yhteiskuntavastuupäällikkö
OP
satu.kuoppamaki@op.fi

Mika Leskinen
Yksikönpäällikkö, ESG
OP
mika.leskinen@op.fi

CASE

SENAATTI-KIINTEISTÖT

SENAATTI-KIINTEISTÖT ON VALTION LIKELAITOS, JOKA VASTAA VALTION RAKENNETUSTA KIINTEISTÖOMAISUUDESTA. Senaatti vuokraa toimitiloja valtionhallinnolle, tuottaa toimitiloihin liittyvät palvelut, kuten kiinteistöhoidon ja ylläpidon, sekä vastaa kiinteistöjen peruskorjaus- ja uudisrakentamisesta. Tehtävänä on myös valtiolle tarpeettoman kiinteistöomaisuuden kehittäminen ja myynti.

Hallinnassamme on lähes 10 000 rakennusta, noin 6,5 milj. m². Yhteiskuntavastuun näkökulmat sisältyvät Senaatin strategiaan tavoitteisiin, ja ne otetaan huomioon kaikessa päätöksenteossa ja toiminnassa. Yhteiskuntavastuun hallintajärjestelmä on osa johtamisjärjestelmää ja se perustuu ISO 14001 -ympäristöasioiden johtamisjärjestelmään, joka Senaatissa kattaa myös vastuullisuuden muut osa-alueet. Senaatin toiminta palvelutuotannossa perustuu kumppanuuteen ja verkostoitumiseen palvelutoimittajien kanssa. Toiminnan ulkoistamisaste on yli 90 %. Keskeisiin palveluhankintoihin, kuten rakennushankkeiden suunnitteluun, urakointiin, kiinteistöjen kunnossapitoon ja kiinteistöhoitoon kilpailutetaan asiantuntevat kumppanit julkisten hankintojen menettelytapojen mukaisesti.

Yhteneväisesti ja yhteiskuntavastuullisesti toimiva toimittajaverkosto on yksi keskeisistä strategisista tavoitteistamme, ja toimittajaverkoston johtaminen on olennaisen tärkeä osa toimintaa. Tavoitteiden toteutuminen varmistetaan muun muassa asiantuntevalla johtamisella ja hyvällä viestinnällä.

Senaatti toimii toimialalla, jolla on suuri vaikutus rakennettuun ympäristöön ja luontoon. Rakennuksiin liittyy kulttuuriarvojen lisäksi usein myös luontoarvoja. Haluamme vähentää toiminnastamme aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia ja säilyttää tuleville sukupolville arvokkaaksi koettuja ympäristöjä. Olemme lähteneet aktiivisesti panostamaan luontoselvitysten tekemiseen tunnistaaksemme ja suojellaksemme uhanalaisia eliölajeja. Vuonna 2016 yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa luomamme toimintamalli on ensimmäinen laatuaan kiinteistö- ja rakennustoimialalla. Tavoittelemme toiminnallamme systemaattisuutta, hyvää ja tasaista laatua sekä helposti käytäntöön vietäviä kiinteistöhoito- ja suunnitteluohjeita. Tämä on mahdollista toteuttaa vain tutkitun tiedon perusteella. Olemme kilpailuttaneet kumppanit ja tehneet esiselvityksen luontoselvitystarpeista. Laadimme luontoselvitykset kaikkiaan 80 kohteesta vuoteen 2020 mennessä. Suomen suurimpana kiinteistöomistajana Senaatilla on vastuu ja halu olla edelläkävijä luomassa alalle hyviä ja vastuullisia käytäntöjä. Pyrimme kaikessa kehitystyössä avoimeen yhteisöllisyyteen alan toimijoiden kanssa ja jaamme myös itse avoimesti heille oman kehitystyömme tuloksia. Julkaisemme laatimamme toimintamallin kotisivuillamme, jossa se on kaikkien vapaasti hyödynnettävissä. Tavoittelemme kaikessa toiminnassamme ympäristöasioiden jatkuvaa parantamista. Luonnon monimuotoisuuden suojelu sisältyy tähän yhtenä näkökulmana.

Master Class -valmennuksesta saimme hyvän tietopohjaa ja asiantuntijatukea oman biodiversiteettitoimintamme kehittämiseksi. Koimme erityisen antoisaksi verkostoitumisen eri toimialoilla toimivien toimijoiden kanssa. Olemme jo aloittaneet yhteistyön yhden toisen kurssille osallistuneen yrityksen kanssa. Yhdessä oppiminen eri toimialojen edustajien kanssa auttaa hahmottamaan muiden tapaa toimia sekä suhteita ja vaikuttavuuksia ilmastonmuutokseen ja sitä kautta luonnon monimuotoisuuteen kokonaisuutena.

Viestintäyöpajoissa sai hyviä näkemyksiä ja konkreettisia vinkkejä siihen, miksi ja miten omista tekemisistään kannattaa viestiä, jotta toiminta on tuloksellista ja asioita ja tavoitteita saa vietyä käytäntöön ja eteenpäin.

Juha Lemström
Operatiivinen johtaja
Senaatti-kiinteistöt
juha.lemstrom@senaatti.fi

CASE

TAPIO

TAPIO ON YLI SATA VUOTTA VANHA METSÄALAN TOIMIJA, JONKA NIMI VIITTA SUOMALASEEN IKIAIKAISEEN MYTOLOGIAAN METSÄNHALTIIJA TAPIOSTA.

Tarinoiden mukaan Tapion väki kaunisti ja siivosi metsää huolehtien kasveista ja eläimistä. Mytologian tapaan Tapio-konsernin kädenjälki näkyy pitkän historian myötä vahvasti suomalaisessa metsässä.

Nykyään Tapio on metsäbiotalouden asiantuntijaorganisaatio, jossa kehitetään Suomen metsäalan käytänteitä ja tuotetaan hyvän metsänhoidon suosituksia. Tapio-konsernissa tuotetaan myös jalostettuja metsäpuiden siemeniä metsien uudistumisen tueksi. Tapion palvelut ovat konsultointia ja digitaalisia ratkaisuja julkiselle sektorille, yrityksille, metsänomistajille ja kaikille metsäbiotaloudessa toimijoille. Jaamme metsäalan tietoa myös koulutuksin sekä julkaisujen ja kirjojen muodossa. Tapion vahvuutena on objektiivisuus, jolla on määrätietoisesti viety tutkimustietoa käytäntöön.

Metsäalan kehittäjänä Tapiolla on merkittävä vastuu suomalaisen metsätalouden kestävydestä ja toiminnan vastuullisuudesta. Tapio liittyi yritys vastuuverkosto FIBSiin vuoden 2015 alussa, kun Tapiosta tuli valtionyhtiö. Tapiolla yritys vastuuasiat on otettu osaksi strategiaa ja niistä raportoidaan vuosittain.

Biodiversiteettikysymykset ovat olennainen osa biotalouden kestävyden varmistamista. Yksi keino metsäluonnon monimuotoisuuden säilymiseen on sen tarjoamien ekosysteemipalveluiden nivominen osaksi yritysten tuotteita ja palveluita. Metsäalalla ekosysteemipalvelut käsite on uusi, mutta nyt viimeisessä Kansallisessa metsästrategiassa sen arvon korostaminen on nostettu keskeiseksi tavoitteeksi maa- ja metsätalousministeriön johdolla.

Lähdin uteliaana mukaan koulutukseen, koska luonnonvara-asiantuntijan työssäni ekosysteemipalvelukonsepti korostuu. Halusin ymmärtää paremmin erilaisten yritysten näkökulmia siitä, mitä hyötyä ekosysteemipalveluiden tuotteistamisesta voisi olla yhteiskunnallemme. Miten samanaikaisesti turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta sekä tuotetaan kuluttajien suosimia tuotteita ja palveluita? Olen aina uskonut, että yhteensovittaminen on mahdollista ja koulutus vahvisti käsitystäni. Kurssi on ollut minulle upea verkostoitumiskokemus ja opintomatka. Ymmärrän nyt paremmin, miten yritykset voivat kytkeä ekosysteemipalvelut osaksi liiketoimintojen vastuullisuutta. Kurssin aikana olen huomannut, että yritys vastuussa on biodiversiteetin turvaamisen rinnalle noussut vahvasti ilmastokestävyys ja yritysten tarve sopeutua muuttuvaan ilmastoon, jotta ilmatoriskeitä voidaan hallita. Ilmastonmuutoksen hillintä on jo vahvasti osa yritys vastuuta, mutta nämä edelläkävijäyritykset pohtivat nyt omia keinojaan ilmasto vastuullisuuden toteuttamiseksi osana ilmastonmuutokseen sopeutumista esimerkiksi riskienhallinnassa ja uuden liiketoiminnan suuntaamisessa.

Koulutuksen aikana laadin Tapio-konsernin tuotteista ja palveluista kuvaajan, joka havainnollistaa Tapion ekosysteemipalvelusuhdetta. Tällä hetkellä Tapio tuottaa laadukkaita vesiensuojeluratkaisuja käytännön metsätalouteen osana tuotantopalveluita. Tapio-konsernin kulttuurisiin ekosysteemipalveluihin liittyy Metsäkustannuksen laaja tuotanto, joka osaltaan muokkaa suomalaista luontosuhdetta savustuksesta metsäverotukseen ja metsätilojen sukupolven vaihdokseen. Ekosysteemipalveluiden tuotteistaminen ja uusien tuotteiden ja palveluiden rakentaminen metsäalalle on ollut tärkeä tehtävä viime vuodet. Tapio on ollut mukana rakentamassa ilmastonmuutokseen sopeutumisen seurantakehikkoa ja sen mitattavuutta. Erilaisten säätelypalvelujen merkitys kasvaa, esimerkiksi silloin, kun pohditaan, miten muuttuvassa ilmastossa vilkastunutta vedenkiertoa voidaan hallita ja riskejä ennakoida. Miten hallitsemme rankkasateiden tai tuholaisien tuomat riskit luonnossamme? Miten turvaamme ravinteiden kierron kestävyden metsien käytön lisääntyessä? Voiko puutuhkan kierrätys olla yhtenä ratkaisuna kivennäismaametsissä?

Vastuullisuus on yksi Tapio-konsernin arvoista ja sen mukaisesti haluamme toimia tulevaisuudessakin. Vastuullisuuskysymykset ovat tärkeitä koko metsäbiotaloudelle ja sen tulevaisuudelle. Erityisesti ilmastokestävyyden merkitys tulee korostumaan lähivuosina. On ollut hienoa olla mukana edelläkävijäyritysten kanssa pohtimassa konkreettisia keinoja ekosysteemipalveluiden käytäntöön viemiseksi osana FIBSin Biodiversiteetti Master Classia. Kiitos tästä mahdollisuudesta.

Saara Lilja-Rothsten

*Luonnonvara-asiantuntija, Tapio
(toimivapaalla ylitarkastajana MMM:ssä kevään 2017)
saara.lilja-rothsten@tapio.fi*

CASE

TIKKURILA

TIKKURILA ON POHJOISEUROOPPALAINEN MAALIALAN TOIMIJA, JOKA TUNNETAAN VAHVOISTA BRÄNDEISTÄÄN, LAADUKKAISTA TUOTTEISTAAN JA ASiantuntevistä PALVELUISTAAN. Tarjoamme asiakkaillemme korkealaatuisia, helppokäyttöisiä ja ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja pintojen suojaamiseen ja kaunistamiseen. Tärkeimmät vastuullisuuslupauksemme ovat toimintamme ja tuotteidemme laatu, kestävyys ja turvallisuus sekä asiakkaidemme auttaminen onnistuneeseen lopputulokseen.

Tikkurila haluaa olla edelläkävijä kestävässä kehityksessä omalla alallaan. Yritysvastuuohjelma "A Colorful Tomorrow" luo viitekehyksen Tikkurilassa tehtävään kestäväan ja vastuulliseen liiketoiminnan kehittämiseen. Pyrimme ottamaan huomioon ympäristöön, talouteen ja yhteiskuntaan liittyvät näkökohdat niin päivittäisessä työssä kuin strategisessa liiketoiminnan kehittämisessä.

Luonnon monimuotoisuuden eli biodiversiteetin heikkeneminen on yksi kestäväan kehityksen globaaleista haasteista. Samalla heikkenevät luonnon tarjoamat aineelliset ja aineettomat palvelut, nk. ekosysteemipalvelut, joita on totuttu pitämään itsestäänselvyytenä. Ymmärtääksemme paremmin luonnon monimuotoisuuden merkityksen liiketoiminnassamme päätimme osallistua FIBSin Yritykset ja biodiversiteetti -valmennukseen. Valmennus on tukenut Tikkurilan vastuullisuustyötä ja auttanut Tikkurilaa tunnistamaan luonnon monimuotoisuuteen liittyvät vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet.

Tikkurila edistää kestäväa kauneutta, ihmisten hyvinvointia ja pintojen pidempää käyttöikäa hyödyntäen kestävästi luonnon ja yhteiskunnan rajallisia resursseja. Tärkeä osa vastuullisuustyötämme on pienentää tuotteiden ja oman toiminnan ympäristövaikutuksia, ja tätä kautta hillitää ilmastomuutosta.

Me voimme vaikuttaa ilmastomuutokseen niin tuotteidemme kuin toimintamme näkökulmasta ja sitä kautta luonnon monimuotoisuuteen ja ekosysteemipalveluihin. Maalin ja maalaamisen keskeisimmät elinkaaren aikaiset ympäristövaikutukset syntyvät raaka-aineiden ja pakkausmateriaalien valmistuksesta, tuotteen valmistuksessa käytettävästä energiasta, valmistuksen aikana syntyvistä päästöistä ja jätteistä sekä raaka-aineiden, pakkausmateriaalien ja tuotteiden kuljetuksesta, maalaustyön ja maalin kuivumisen aikana maalista haihtuvista yhdisteistä (VOC-päästöt) ja maalijätteen hävityksestä.

Kiinnitämme erityistä huomiota tuotteidemme raaka-ainevalintoihin – etsimme jatkuvasti terveyden ja ympäristön kannalta turvallisempia vaihtoehtoja, tutkimme uusiutuvien raaka-aineiden käyttöä ja siirrymme mitä suuremmissa määrin vesiohenteisiin tuotteisiin. Omassa toiminnassa pyrimme käyttämään luonnonvaroja säästäväisesti, tehostamaan tuotantoprosessejamme ja tuotantolaitostemme resurssitehokkuutta vähentääksemme tuotannon ympäristövaikutuksia, materiaalihukan ja jätteen määrää. Haluamme myös asiakkaamme laajemmin mukaan – ohjeistamme asiakkaitamme ja lisäämme heidän tietoisuuttaan turvalliseen ja kestäväan maalaamiseen liittyen. Tuotteemme suojaavat materiaaleja ja sitä kautta pidentävät niiden käyttöikäa.

Uskomme, että biodiversiteetin merkitys yritysten toiminnassa tulee korostumaan. Tästä johtuen biodiversiteettityömme ei jää tähän. Otamme ilmastomuutoksen hillintään ja ekosysteemipalveluihin liittyvän työn tiiviimmin osaksi vastuullistyötämme. Tavoitteenamme on määritellä biodiversiteetti- ja ilmastotyöllemme painopisteet ja konkreettiset toimenpiteet. Jotta muutosta saadaan aikaan, tulee ympäristöstä ja ihmisistä huolehtiminen ottaa osaksi jokapäiväistä tekemistä.

Päivi Kivilä
Konsernin yritys vastuupäällikkö
Tikkurila
paivi.kivila@tikkurila.com

Sirpa Möller
Konsernin HSE-päällikkö
Tikkurila
sirpa.moller@tikkurila.com

Outi Meckelborg
Vantaan toimipaikan HSE-päällikkö
Tikkurila
outi.meckelborg@tikkurila.com

FIBS
Parempaa liiketoimintaa

YRITYKSET &
BIODIVERSITEETTI